

Rozwój dziecka w wieku przedszkolnym

Najważniejsze zmiany w zachowaniu dzieci w wieku przedszkolnym, o których powinni wiedzieć rodzice

Uwaga!

Nie u każdego dziecka podane w tabeli zachowania muszą wystąpić dokładnie w określonym wieku. Każde dziecko różni się od siebie tempem rozwoju, dlatego niektóre zmiany mogą zajść wcześniej, a inne trochę później. Nie oznacza to, że rozwój dziecka jest nieprawidłowy, i nie należy się tym niepokoić. Jeśli jednak coś rodziców niepokoi w zachowaniu dziecka, czy mają oni wątpliwości, czy maluch nie odstaje od rówieśników, warto się zgłosić po poradę do psychologa dziecięcego.

TRZECI ROK ŻYCIA

- w połowie trzeciego roku życia na kilka miesięcy załamuje się równowaga osiągnięta przez dwulatka - dziecko staje się bardzo uparte, niepodporządkowane, domaga się, aby jego oczekiwania były spełniane przez konkretne osoby
- dziecko jest rozdarte przez sprzeczne emocje, z którymi samo nie potrafi sobie poradzić, ma kłopoty z podejmowaniem decyzji - może na przytych godzinami zastanawiać się, czy chce coś zjeść, czy nie, czy chce wyjść na spacer, czy nie, itp.
- mniej więcej w połowie trzeciego roku życia przedszkolak osiąga większą stabilizację - o wiele chętniej podporządkowuje się poleceniom rodziców, staje się bardziej odważne i pewne siebie, jest bardziej śmiało wobec nieznanymi osobami, zawiera liczne przyjaźnie
- po osiągnięciu stabilizacji u dziecka zaczynają intensywnie rozwijać się zdolności językowe, maluch staje się gadatliwy, tworzy wiele neologizmów

rady dla rodziców:

ataki złości, które mogą się zdarzać w tym wieku, przybierają nieraz dramatyczny obraz - dziecko może krzyczeć, rzucać się na ziemię, pluć, bić itp. Zachowanie takie nie powinno specjalnie niepokoić rodziców, gdyż jest ono próbą rozładowania nagromadzonych w ciągu dnia napięć, z którymi dziecko nie potrafi sobie inaczej poradzić. Niemniej jednak dla rodzica takie zachowanie może być przykre i męczące, dlatego powinien mieć możliwość choćby

- zdarza się, że dziecko budzi się w środku nocy, chodzi po mieszkaniu, włącza np. telewizor, zasypia ponownie poza łóżkiem - objawy te nie są niepokojące

kilkugodzinnego odpoczynku z dala od pociechy.

CZWARTY ROK ŻYCIA

radę dla rodziców:

- w tym wieku dziecko przechodzi okres kolejnego załamania dopiero osiągniętej stabilizacji. Objawia się to w zaburzeniu koordynacji wzrokowo-ruchowej - maluch może się teraz częściej potykać, wywracać się, mieć dużo mniejszą pewność w układaniu klocków, przewracać różne przedmioty itp.; po krótkim czasie sprawność ruchowa dziecka poprawia się, trudno jest je wtedy utrzymać w jednym miejscu, potrzebuje znacznie więcej aktywności
- rozmowa sprawia dziecku większe trudności, może się chwilami jąkać, zacinąć lub powtarzać słowa
- czterolatek potrafi tworzyć w wyobraźni całe światy, "przebywać" w nich długimi godzinami, bawiąc się i rozmawiając na głos z wymagowanymi postaciami i przyjaciółmi
- w wyniku silnego rozwoju wyobraźni dziecko może chwilami zatracać poczucie rzeczywistości i opowiadać zupełnie niestworzone historie, twierdząc jednocześnie, że są prawdziwe
- pogarsza się zachowanie dziecka w stosunku do innych ludzi, staje się ono krzykliwe, przeciwstawia się poleceniom rodziców, z premedytacją przeklina w miejscach publicznych, może uciekać z przedszkola lub samodzielnie oddalać się od domu

w tym wieku u dzieci pojawiają się czasami tak zwane manieryzmy, czyli powtarzające się, nieuzasadnione zachowania. Mogą one przyjmować najróżniejszą postać, jak mruganie powiekami, oblizywanie się, poprawianie ubranka, powtarzanie określonych słów lub gestów. Zachowania te mogą być dla rodziców niepokojące lub denerwujące. Jeżeli jednak nie utrzymują się zbyt długo, są zupełnie nieszkodliwe i mijają samoistnie, dlatego nie należy zwracać na nie specjalnej uwagi i nie starać się na siłę odzwyczajać od nich dziecka.

PIĄTY ROK ŻYCIA

radę dla rodziców:

- w tym wieku dziecko osiąga stan przyjemnej dla otoczenia równowagi - jest spokojne, przyjacielskie i łatwo dostosowują się do wymagań otoczenia

w tym wieku dość często zdarzają się u dziecka lęki nocne. Pięciolatek

- intensywnie rozwija się intelektualnie, zadaje niekończące się pytania mające na celu odróżnienie fikcji i fantazji od rzeczywistości, dąży do poznania zasad funkcjonowania świata
- pasja poznania przenosi się również na zabawy dziecka, ulubionym zajęciem jest teraz rozkręcanie zabawek, analizowanie budowy sprzętów domowych itp.
- dziecko łatwiej koncentruje się na jednej czynności, jest w stanie samodzielnie dokończyć budowlę z klocków lub rysunek
- chętnie podporządkuje się poleceniom rodziców, jest bardzo posłuszne, samo prosi o pozwolenie
- pięcioletek przestrzega zasad zabaw w sposób bezwzględny, niezależnie od ich obiektywnej słuszności
- dziecko oczekuje, że kara za zachowanie niezgodne z regułami musi nastąpić niezależnie od tego, czy zostało ujawnione, czy nie -np. gdy ukradnie cukierek w sklepie, a następnego dnia zgubi piłkę, to najprawdopodobniej uzna, że to kara za kradzież

budzi się w środku nocy z krzykiem i boi się sam zostać w łóżku i w swoim pokoju. Można wtedy pozwolić dziecku, by położyło się z rodzicami, a gdy już spokojnie zaśnie, zanieść je do łóżeczka.

SZÓSTY ROK ŻYCIA

- w tym wieku dziecko przeżywa ponownie "trudny okres" - staje się mniej zrównoważone emocjonalnie, popada w skrajne stany, od uwielbienia do nieopanowanej nienawiści w stosunku do wszystkich ludzi, a zwłaszcza bliskich
- sześciolatek dąży do tego, by być najważniejszą osobą w rodzinie - wszyscy mają spełniać jego potrzeby, domaga się wszystko, czego zapragnie, oczekuje, że to inni będą dostosowywać się do jego wymagań
- bardzo łatwo złości się na osoby, które nie zaspokajają ich potrzeb, szczególnie narażone na liczne pretensje i oskarżenia sześciolatek są w tym okresie mamy,
- dopiero gdy wszystko idzie po jego myśli, jest zdolne do okazania czułości lub udzielenia pomocy
- dziecko jest skore do kłótni i godzinnych dyskusji nad wydanym poleceniem
- trudno jest je odwieść od wcześniej

radę dla rodziców:

chwiejność emocjonalna dziecka w tym wieku może być bardzo zaskakująca dla bliskich. Zdarza się, że dziecko potrafi w jednej chwili zmienić całkowicie swoją postawę - po wylewnych wyznaniach miłości może wykrzyknąć mamie, że jej nienawidzi. Choć może to być naprawdę przykre, warto pamiętać, że zachowanie takie jest wynikiem nagłego wyładowania

zaplanowanej aktywności

- bardzo źle znosi wszelkie niepowodzenia - nie umie przyjąć krytyki, przyjąć kary, nie jest w stanie przegrywać w zabawie - aby się przed tym uchronić, potrafi nawet odwołać się do oszustwa czy ukrycia własnych niepowodzeń
- jest bardzo ciekawe świata, otwarte na nowe doświadczenia

emocji, któremu dziecko nie potrafi w tym wieku zapobiec. Dlatego nie warto brać takich zachowań zbyt dosłownie.

Opracował: Łukasz Abramowicz, psycholog, absolwent Instytutu Społecznej Psychologii Klinicznej w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie (specjalizacja: socjoterapia i pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży).

Strona źródłowa: <http://www.inspirander.pl/dziecko/rozwoj-dziecka-w-wieku-przedszkolnym>